

agrosavetnik

Broj 2 // maj 2007.

ISSN 1452-5224

Budućnost je stigla

VICTORIAGROUP

SADRŽAJ

MOĆNA GRUPA ZA SNAŽAN AGRAR

- 6. SOJAPROTEIN
- 8. AGROSERVIS
- 12. FERTIL
- 14. ELIXIR GROUP
- 15. ELIXIR AGRAR
- 16. ELIXIR AGRODISKONT
- 17. ELIXIR FOOD
- 20. ELIXIR FEED ADDITIVES
- 22. VETERINARSKI ZAVOD SUBOTICA
- 26. SP LABORATORIJA
- 28. LUKA BAČKA PALANKA
- 30. RIBOTEKS

Biodizel

4

Budućnost je stigla

Uzorkovanje

8

Pravo vreme za analizu zemljišta

Centar savremenog agrara

16

Sezona dobrog voća

IZLAZI KVARTALNO

ISSN 1452-5224=Agrosavetnik
COBISS SR ID 130669580

IMPRESUM

Objavljuje: Victoria Group,
Hajduk Veljkova 11, 21000 Novi Sad

UREDNICI

Zorica Popović, Natalija Kurjak

PRODUKCIJA

BrendON
Statusteam
Adverto

FOTO

Arhiva Victoria Group
Predrag Uzelac
advertopia.net

ŠTAMPA

Štamparija Stojkov, Novi Sad

LIDER U REGIONU

Sedište Victoria Group u Novom Sadu je u Master centru

Otvaranjem fabrike biodizela u Šidu, „Victoria Group“ još jednom dokazuje ne samo da je neprikosnoveni lider u domaćem agraru, već započinje i novu eru u industriji energenata u Srbiji

„Victoria Group“ je uložila oko 20 miliona evra u izgradnju fabrike biodizela u Šidu „VictoriaOil“, jednu od najvećih na Balkanu. Proizvodnja zasnovana na nemačkoj „Lurgi“ tehnologiji godišnje će iznositi preko 100.000 tona kvalitetnog biodizela koji će se prodavati kako na domaćem, tako i na inostranom tržištu. Na ovaj način „Victoria Group“ daje i svojevrstan doprinos približavanju Srbije Evropskoj uniji koja je već propisala obaveznu upotrebu biodizela u svim vrstama transporta.

Svakodnevno opravdavajući slogan „Za korak ispred“, „Victoria Group“ sebi postavlja i novi zadatak - izgradnju fabrike izolata, čime će se nakon razvijanja proizvodnje u finalizaciji uljanog dela soje, suncokreta i uljane repice (biodizel i jestivo ulje koje proizvode „Sojaprotein“ i „VictoriaOil“), omogućiti i finalizacija proteinskog dela - (sa 95 % sojinog proteina u proizvodu, za bebi i bilders ishranu, farmaceutsku, mesnu i hemijsku industriju).

Da se radi o kompaniji koja bez premca nosi titulu lidera u regionu govori i to što je „Victoria Group“ jedina kompanija na ovim prostorima sa kompletno zaokruženim procesom proizvodnje „od njeve do boce“, koja uz to ostvaruje mesečni

bruto prihod od milion evra.

Do otvaranja fabrike biodizela u Šidu vrednost kompanije „Victoria Group“ iznosila je oko 230 miliona evra, a otvaranjem fabrike „VictoriaOil“ očekivani skok vrednosti je najmanje 22,5 miliona evra.

Kompanija je 2006. godinu završila sa oko 16 miliona evra neto profita od 230 miliona evra prihoda. Od izvoza u 28 zemalja, „Victoria Group“ je 2006. godine zaradila 20 miliona evra.

U sastavu „Victoria Group“ uspešno posluje 6 preduzeća: „VictoriaOil“ Šid, Fabrika mineralnih đubriva „Fertil“ - Bačka Palanka, „Veterinarski zavod Subotica“ a.d. Subotica „SP Laboratorija“ a.d.- Bečež, „Luka - Bačka Palanka“ a.d. Bačka Palanka i „Sojaprotein“ - a.d. Bečež.

„Victoria Group“ direktno zapošljava oko 1.700 ljudi, a sa njom na neki način saraduje oko 40.000 domaćinstava. U svakoj od firmi članica, zaposlenima koji postanu roditelji, grupacija poklanja po 1.000 evra za svako rođeno dete, a samo „Sojaprotein“ školuje 80 srednjoškolaca i 43 studenta. Menadžment „Victoria Group“ smatra da je ulaganje u budućnost njihova najvažnija dugoročna investicija. ✘

BUDUĆNOST JE STIGLA

Da bi sprečile dalje klimatske promene i smanjile efekat „staklene bašte“, članice EU obavezale su se da do 2020. godine proizvedu petinu ukupne energije iz ekološki čistih izvora, poput sunca i vetra, a u 2007. godini trebalo bi da dostignu upotrebu 6% biodizela u svim vidovima transporta.

U Srbiji upotreba dizela, za koju se zalažu sve zemlje potpisnice Kjoto protokola, ostaje obaveza koja proizilazi iz Sporazuma o energetske zajednici iz 2005. godine, potpisanog u Atini između EU i devet zemalja u regionu.

Zahvaljujući Victoria Grupi, ovog proleća počinje rad jedina velika fabrika za proizvodnju BIODIZELA u Srbiji, izgrađena na lokaciji fabrike „Mladost“ u Šidu, prema nemačkoj LURGI tehnologiji, sa kapacitetom od 100.000 tona godišnje.

● ČUVAR ZDRAVLJA I ŽIVOTNE SREDINE

Biodizel je ekološko gorivo, koje ne sadrži sumpor, olovo, arome, niti azotna jedinjenja - glavne uzročnike zagađenja čovekove okoline. Biorazgradiv je, neeksploziv i nije otrovan, pa čak i slučajna prosipanja ili izlivanja ne predstavljaju ekološki rizik. U izduvnim gasovima pri upotrebi biodizela nema čađi, benzola i toluola, a kao obnovljiv izvor energije, predstavlja idealnu zame-

Energetika, ekonomija i ekologija - tri su ključne reči za BIODIZEL. Izuzetni rezultati testiranja koje je sproveda Victoria Grupa, kao i ekonomski i izvozni potencijal, razlozi su zbog kojih se ovog proleća sa nestrpljenjem očekuje otvaranje prve velike fabrike BIODIZELA u Srbiji - VICTORIA OIL

nu za konvencionalna goriva i klasično ulje za loženje.

● IZUZETNI REZULTATI TESTIRANJA

U cilju popularizacije primene bio-goriva, Victoria Grupa je pokrenula probna korišćenja čistog biodizela - B 100, bez ikakvog dodatka fosilnog goriva. Rezultati u beogradskom i subotičkom gradskom saobraćaju, kao i na traktorima „Belarus“ i „John Deer“, na poljoprivrednom dobru Kinda u Kikindi, pokazali su sve prednosti biodizela.

„Prelazak na biodizel doneo bi Beogradu uštedu od 10%, za kupovinu goriva. Biodizel nije naneo nikakvu štetu motorima, a autobusi su stvarali manje buke i zagađenja“, naglašava Slaven Tica, generalni direktor GSP-a, kome je Victoria Grupa donirala 13 tona biodizela.

POGODNOSTI ZA ULJANU REPICU

U Srbiji se sa zasejanih oko 12.500 ha u 2006., očekuje žetva uljane repice sa više od 10.000 ha. Victoria Group će, bez obzira na to ko je organizovao setvu, ponuditi otkup tržišnih viškova svima, a minimalna neto garantovana cena je 185 eura/t.

Victoria Group je u septembru 2006. godine organizovala setvu na 5.000 ha pod uljanom repicom, koja je obavljena u optimalnim rokovima, uz prethodno unošenje NPK đubriva (raznih formulacija). Pravovremeno je odradena zaštita od repicine lisne ose (*Athalia colibri*). Usled nedostatka padavina u periodu nicanja jedan deo površina je ostao sa blago proredenim sklopom biljaka, a samo neznatan deo površina imao je proređen sklop do te mere da se morao preorati. U optimalnim rokovima obavljene su i prolećna nega i zaštita. Izvršena je prihrana nitratnim oblikom azota – KAN, AN i zaštita od rutave bube i repicinog sjajnika.

Ukoliko do kraja perioda vegetacije bude uobičajenih količina padavina, na parcelama sa optimalnim sklopom o 500.000 biljaka u žetvi, očekuju se prinosi značajno iznad 3 t/ha. Na parcelama sa proredenim sklopom (350-400.000 biljaka/ha), kao i kod previše gustih sklopova (više od 600.000 biljaka /ha) očekivani prinos bi bio od 1,8-2,4 t/ha.

Victoria Group priprema repromaterijale (semena, mineralna đubriva, pesticide) za jesenju setvu i to za površine od 25.000 ha. Biće spremna i 2 programa stručne podrške („know how“): prvi - maksimalno ulaganje na kvalitetnom zemljištu sa očekivanim prinosom od preko 4 t/ha i drugi - sa redukovanim ulaganjima za lošija zemljišta sa očekivanim prinosom od 2,5 t/ha.

U toku je i obezbeđivanje kvalitetne mehanizacije što obuhvata program sejalica i program adaptera za kombajne.

Dušan Praizović

„Sojaprotein“ otkupiće sve viškove uljane repice i garantuje otkupnu cenu

Biodizel se može koristiti čist ili u mešavini sa fosilnim dizelom dobijenim rafinacijom sirove nafte i to u bilo kom odnosu. U zavisnosti od udela bio-goriva u mešavini, biodizeli se nazivaju: B100 (čist 100% biodizel), B5 (5% biodizel i 95% fosilni dizel), B20 (20% biodizel i 80% fosilni dizel), itd.

● **EKONOMSKI I IZVOZNI POTENCIJAL**

Osim što je cena biodizela niža od dizela, njegova proizvodnja u Srbiji ima veliku perspektivu i pruža mogućnost otvaranja velikog broja radnih mesta i poslova. „Moguće je radno angažovati, u širem smislu, čak više desetina hiljada ljudi“, kaže Jelena Mitrović, projekt-menadžer u fabrici „VictoriaOil“ u Šidu.

Biodizel može da se proizvodi od uljane repice, od sojinog, suncokretovog i palminog ulja. Kako u Srbiji, osim palme, imamo sve - biodizel može da postane veoma značajan izvozni artikal Srbije. Takođe, proizvodnja biodizela u Srbiji umanjila bi potrebu za uvozom konvencionalnog goriva što bi doprinelo smanjenju spoljnotrgovinskog deficita, ali i umanjilo zavisnost od stanja i cene nafte na svetskom tržištu.

„Sveobuhvatan pristup biodizelu doprineo bi i razvoju poljoprivrede, stočarstva, napretku ruralnih sredina, povećanju industrijske proizvodnje i ostanuku kapitala u zemlji“, ocenjuje Mitrovićeva. Ona ističe i da kompanija „Sojaprotein“ radi i na stimulanju setve uljane repice (zbog većeg procenta ulja nego u soji), vrši otkup svih ugovorenih količina uljanih kultura, garantuje otkupnu cenu poljoprivrednim proizvođačima i konstantno im stoji na raspolaganju kao dokazano pouzdan partner. ✘

PRAVILA ZLATA VREDNA

1. OBRADA ZEMLJIŠTA I PREDSETVENA PRIPREMA

Neophodno je uraditi kvalitetnu i pravovremenu obradu zemljišta kao i predsetvenu pripremu, jer samo na taj način možemo postići herbicidni film koji bi trebalo da formiraju preparati koji se koriste posle setve.

2. ISPITIVANJE ZEMLJIŠTA

Za primenu svakog preparata važno je da li se primenjuje na lakšem, srednjem tipu zemljišta ili na nekoj ritskoj crnici. Nije svejedno da li će, na primer preparata „Prometrin“ na lakom pesku biti 1,5 l/ha ili je neko pogrešno procenio, pa dodao više preparata, a kasnije se ispostavi da je to dovelo do fitotoksije u soji ili suncokretu.

3. POZNAVANJE BROJNOSTI ŠTETOČINA

Da bi se odabrao pravi sistem zaštite od žičara, grčica i drugih štetočina, važno je poznavati njihovu brojnost. Ako je brojnost žičara 2-5 po kvadratnom metru, dovoljno je uraditi zaštitu insekticidom koji se nanosi na seme, ali ako ima 10-15 ili 20 žičara po kvadratnom metru trebalo bi uraditi primenu insekticida u zemljištu po celoj površini ili u trakama (na primer insekticid „Geocid G 5“).

4. POZNAVANJE VRSTE I BROJNOSTI KOROVA

Radi odabira preparata i određivanja količine herbicida koji će biti primenjeni bitno je poznavati vrste korova i njihovu brojnost na parceli. Za rešavanje problema travnih korova najlakša je zaštita sa zemljišnim herbicidima (na primer „Viktocet plus“).

5. POŠTOVANJE PRAVILA PRIMENE HERBICIDA

Da ne bi došlo do problema na usevima, važno je poštovanje primene herbicida na osnovu uzrasta useva.

Prvi tretman sa preparatom „Pulsar“ u dozi od 0,5-0,7 l/ha, može se obaviti i pre formirane prve troliske, ako se korovi nalaze u fazi 1-2 para listova.

Da bi se uhvatio spektar širokolisnih korova, potrebno je primeniti i drugu dozu od 0,5 l „Pulsara“ u kombinaciji sa preparatom „Harmony“ i to 8g/ha, 7-10 dana posle prvog tretmana.

Kod suncokreta je čak i posle nicanja i suncokreta i korova moguća primena herbicida „Raft“ u nižoj dozi 0,7-0,8 l/ha, uz napomenu da se to čini samo ukoliko iz nekih objektivnih razloga nije bilo moguće uraditi zaštitu posle setve, a pre nicanja suncokreta.

Dobri prinosi nisu rezultat samo odabira kvalitetnog semena, već i sprovođenja adekvatnih agrotehničkih mera i kvalitetne zaštite useva.

Zato ističemo 10 zlatnih pravila koja omogućavaju punu efikasnost herbicida, kvalitetnu zaštitu useva soje i suncokreta, a time i dobre prinose, pa i ostvarenje profita

6. UPOTREBA KVALITETNIH DIZNI

Za uspešnu primenu bilo koje hemije jako je važna upotreba kvalitetnih dizni. Što su manje dizne, to je bolja pokrivenost i delovanje preparata na korov, a ujedno se smanjuju i količine upotrebljene vode po jutru ili hektaru.

7. VREME PRSKANJA

Neophodno je da se prskanje vrši po tihom i lepom vremenu rano ujutro ili predveče, pa čak i noću. Kod većine preparata važno je da se prskanje ne obavlja na temperaturi preko 25 C, a preparat „Cobra“ ne sme da se primenjuje na temperaturi koja prelazi 18 C.

8. RAZDVOJENA PRIMENA PREPARATA

Nije dozvoljeno mešati preparate za suzbijanje divljeg sirtka i širokolisnih korova već je njihovu primenu neophodno razdvojiti i to najmanje jedan dan između tretmana.

9. NE MEŠATI INSEKTICIDE I HERBICIDE

Nikada ne mešati insekticide sa herbicidima u jednom proходу jer to dovodi do smanjenja efikasnosti i jednog i drugog preparata i negativno deluje na useve.

10. UKLJUČITI MEŠALICU NA VREME

Mešalica u prskalici obavezno mora da se uključi bar 15 minuta pre prskanja. Obavezno je i najpre pustiti prvi mlaz, pa tek onda ući u njivu.

Natalija Kurjak, dipl.ing.

U fabrici „Sojaprotein“ razvijen je međunarodno sertifikovan Identity Preservation Program koji definiše očuvanje genetičke čistoće proizvoda od soje

ZDRAVA SIROVINA ZA ZDRAVU HRANU

Stručnjaci za ishranu soju svrstavaju među namirnice sa korisnim svojstvima. Farmacija sve više razvija prirodne preparate zasnovane na lekovitom dejstvu soje. I u jednom i u drugom slučaju važi isto pravilo: soja mora da bude organski gajena, bez genetskih modifikacija

nu ravnomerno, sa optimalnim sklopom biljaka po jedinici površine. Povoljni klimatski uslovi, kvalitetno seme i stručni nadzor useva doprineli su visokim prinosima. Prosečan prinos u Republici Srbiji je bio oko 2,8 tone/ha, što predstavlja još jedan rekord kod nas.

„Sojaprotein“ je otkupila blizu 330 hiljada tona zrna soje. Od ove količine, 240.000 tona je iz direktno ugovorene proizvodnje, a preostalih 90.000 tona je preuzeto po osnovu kompenzacionih poslova.

Otkupna cena zrna je bila 195 eura/toni JUS kvaliteta, u dinarskoj protivrednosti 15,76 din/kg. Celokupna otkupljena količina zrna sa svim pratećim troškovima isplaćena je do 15. decembra 2006. godine.

Sem ugovorene proizvodnje soje, fabrika „Sojaprotein“ je u 2006. godini ugovorila i proizvodnju merkantilnog suncokreta, i to na površini od 34.850 ha. Otkupljena je neto količina 62.000 tona. Prosečno je isplaćena cena od 14,30 din/kg (175 eura/toni obračunskog kvaliteta), uz nadoknadu svih pratećih troškova.

Uspesna proizvodnja i otkup soje i suncokreta dobre su polazne osnove za nova ugovaranja i organizaciju proizvodnje u 2007. godini. „Sojaprotein“ će ove godine preraditi 255 hiljada tona zrna soje i od te sirovine proizvesti oko 45 hiljada tona sirovog ulja, 170 hiljada tona sojine sačme, 11 hiljada tona sojinog brašna i griza, četiri hiljade tona hrane za ribe i oko deset hiljada tona drugih proizvoda viših faza prerade. ✗

U fabrici za preradu soje „Sojaprotein“ u Bečeju, oduvek se smatralo da je domaća proizvodnja soje glavna sirovinna osnova. Ukupne godišnje potrebe Fabrika podmiruje zrnim domaćeg porekla, od sorti koje su razvijene klasičnim metodama selekcije u Institutu za ratarstvo i povrtarstvo u Novom Sadu. Da bi se očuvala organska čistoća, domaći zakon strogo propisuje zabranu uvoza, gajenja, prerade i prometa proizvoda od genetički modifikovanih organizama. Uspesno poslovanje preduzeća je direktno zavisno od obezbeđivanja dovoljnih količina, nemodifikovanog sojinog zrna domaćeg porekla.

U skladu sa politikom neprekidnog poboljšanja sistema kvaliteta i usvajanjem međunarodnih standarda, u fabrici „Sojaprotein“ razvijen je i međunarodno sertifikovan *Identity Preservation Program*. Ovaj sistem definiše proces očuvanja genetičke čistoće proizvoda od soje.

Sirovinski sektor „Sojaprotein“ A.D. je u 2006. godini ugovorio i ostvario setvu na površini od 92.391 ha. Avansiranje je ostvareno preko repromaterijala, kao i sojinom sačmom i novčanim sredstvima. Kvalitet semena soje proizveden 2005. godine za setvu u 2006. godini bio je zadovoljavajućeg kvaliteta, što je uticalo da usevi nik-

LIDER NA BERZI

Sojaprotein će biti prvo preduzeće u Srbiji koje će se naći na A listi Beogradske berze. I do sada je „Sojaprotein“ bila u berzanskom indeksu BELEX15, a odnedavno je i u novom indeksu Beogradske berze SRX, koji se kotira na berzi u Beču.

PRAVO VREME ZA ANALIZU ZEMLJIŠTA

Period posle žetve pšenice i ječma najbolji je trenutak da se odredi sastav zemljišta, sastav i količina pristupačnih osnovnih makroelemenata, sadržaj pH u zemljištu, kao i količina humusa.

Nivo hraniva u zemljištu se u toku proizvodnje stalno menja, zbog čega je neophodno preduzimanje odgovarajućih mera koje će doprineti povećanju plodnosti i produktivnosti zemljišta. Zato je i počela primena Sistema kontrole plodnosti koji predstavlja naučnu osnovu za racionalnu upotrebu đubriva, odnosno sistem kontrole biljne proizvodnje. Cilj je da se postigne visoka i stabilna biljna proizvodnja dobrog kvaliteta, uz odgovarajući ekonomski efekat i zaštitu životne sredine i biosfere uopšte.

Ovaj sistem znači kontrolu i evidenciju svake parcele i obuhvata sledeće elemente:

- sadržaj hranljivih materija u zemljištu i osobine zemljišta koji se prikupljaju svake četvrte godine na pristupa-

čan fosfor i kalijum, ukupan azot, pH, kalcijum karbonat, humus...

- unošenje hranljivih materija mineralnog i organskog porekla kao i zaoravanje žetvenih ostataka

- iznošenje hranljivih materija sa parcela preko glavnih i sporednih proizvoda, ispiranja, volatizacija i određene moguće nepovratne fiksacije hranljivih elemenata

- veliku grupu faktora koji su vezani za porast biljaka

- ostvarenje prinosa gajenih kultura

Svake četvrte godine pravi se stvarni bilans organskih i mineralnih materija za svaku parcelu posebno, razmatra da li je došlo do promena nivoa hranljivih materija u zemljištu i koje su tendencije prisutne. Na kraju se izračunavaju godišnje količine hranljivih elemenata i vrši izbor najpovoljnijih oblika NPK hraniva.

Uvođenje i funkcionisanje Sistema kontrole plodnosti omogućava pravilno rešavanje problema racionalne upotrebe đubriva, ne samo na nivou parcele i poljoprivrednih gazdinstva, već i

„Agroservis“ Victoria Grupe svim registrovanim poljoprivrednim proizvođačima pored besplatne analize daje i besplatnu preporuku za ishranu određenih ratarskih useva u narednih pet godina

privrede u celini.

„Agroservis“ Victoria Grupe uz naj-savremeniju opremu, uređaje i uz podršku GPS tehnologije radi analizu zemljišta i svim registrovanim poljoprivrednim proizvođačima pored besplatne analize daje i besplatnu preporuku za ishranu određenih ratarskih useva u narednih pet godina.

Primenjujući Sistem kontrole plodnosti zemljišta, Victoria Group i fabrika mineralnih đubriva „Fertil“ prave svoju bazu podataka o agrohemijskim analizama, što omogućava da se unapred

„Agroservis“
Hajduk Veljkova 11
21000 Novi Sad
021/489-54-34

prepoznaju potrebe kupaca i tako na vreme obezbede dovoljne količine odgovarajućih formulacija NPK mineralnih hraniva.

Uz to, prvi put u Srbiji „Fertil“ radi i omogućava više formulacija, jer nije svejedno kojom formulacijom se dubri u Banatu, Bačkoj ili Mačvi, baš kao što nije svejedno ni da li su u pitanju usevi pšenice, kukuruza ili neke voćne vrste.

Sve ovo na najbolji način ilustruje puno značenje i opravdanost slogana Victoria Group - ZA KORAK ISPRED!

Ljubica Vukićević

NAJBOLJE ZEMLJIŠTE U STAROJ PAZOVI

Uz pomoć svoje četiri automatske sonde za uzimanje uzoraka opremljene GPS, stručna služba „Agroservisa“ je u periodu od šest meseci obavila uzorkovanje zemljišta za analizu plodnosti na 32.380 ha širom Srbije

Stručne službe „Agroservisa“ uz pomoć najsavremenije tehnologije za analizu kontrole plodnosti zemljišta ispitivale su u periodu od šest meseci šira područja Bečaja, Stare Pazove, Šapca i Subotice, odnosno 32.380 ha zemlje. Analizom su obuhvaćena velika poljoprivredna gazdinstva, ali i individualni poljoprivredni proizvođači, među kojima najviše proizvođači ratarskih kultura, delom povrtari i voćari, kao i proizvođači koji se bave plasteničkom proizvodnjom. U opštini Bečej najvećim delom (80 odsto) obuhvaćen je individualni sektor, a analize su rađene u saradnji sa Asocijacijom „Vojvodina Agrar“.

Stara Pazova - ovo područje u proseku ima najbolje rezultate za svaki ispitivani element. Pristupačan P i K sa nivoa od 20,8 mg/100 g (P2O5) odnosno 21,77 mg/100 g (K2O) potrebno je podići na optimalni nivo od 25 mg/100 g za oba elementa.

Bečej - vrlo slični rezultati kao i u području Stare Pazove, s tim što je analizom utvrđen nešto niži sadržaj humusa od očekivanog za ovaj deo Vojvodine. Pretpostavlja se da uzrok može biti to što se, iako zakon to zabranjuje, žetveni ostaci spaljuju. Zato se poljoprivrednim proizvođačima preporučuje da zaoravaju žetvene ostatke čime će bar jednim delom vratiti izneta hraniva, ali i poboljšati strukturu i bogatstvo zemljišta.

Šabac - ovde je evidentno da je sadržaj fosfora znatno ispod optimalne obezbeđenosti što znači da će u ovom regionu, u većini slučajeva, biti optimalne formulacije sa pojačanim fosforom. Reakcija zemljišta je slabo kisela i s obzirom na to da je u zemljištu svega 0,57 odsto CaCO₃, potrebno je vršiti kalcifikaciju.

Subotica - prema dobijenim rezultatima, obezbeđenost sa P i K je optimalna. U ovim slučajevima, zemljištu treba vratiti samo hraniva koja će biti izneta prinosom gajenih biljaka, jer u suprotnom povećanje koncentracije ovih elemenata u zemljištu može dovesti do toksičnosti.

Ljubica Vukićević

ZA DOBRU „KRVNU SLIKU“ ZEMLJE

>>ŠTA

je analiza plodnosti zemljišta?

Analiza plodnosti zemljišta predstavlja praktično utvrđivanje „krvne slike“ zemljišta, bez čega je besmisleno započeti nje bilo koju vrstu biljne proizvodnje. Ovom analizom utvrđuje se stanje kiselosti zemljišta (pH), sadržaj kalcijum karbonata, pristupačnog kalijuma i fosfora, ukupnog azota i humusa u poljoprivrednom zemljištu.

>>ZAŠTO

je ova analiza važna?

Ovom analizom utvrđuju se raspoloživa hraniva u zemljištu, na osnovu čega se lako i tačno izračunava razlika koju treba uneti u obliku mineralnih i organskih hraniva da bi se zadovoljile potrebe biljaka i zemljišta.

>>KAKVE

su koristi od kontrole plodnosti zemljišta?

Pravilna i racionalna upotreba mineralnih i organskih hraniva omogućava:

- pravilnu negu zemljišta i ishranu biljaka
- stabilnu proizvodnju i povećanje prinosa
- poboljšanje kvaliteta proizvoda
- očuvanje životne sredine i zdravlja ljudi
- uštedu novca (jer nema nepotrebne upotrebe đubriva)

>>KOJI

postupak je najvažniji?

Jedan od najvažnijih i najodgovornijih poslova u sistemu kontrole plodnosti je uzimanje uzoraka. Značaj pravilnog uzimanja uzoraka je u tome što od toga da li je uzorak zemljišta uzet pravilno ili ne, zavise i rezultati analize zemljišta. Uzorak zemljišta sadrži svega 1-1,5 kg zemljišta i na

osnovu njega se donosi zaključak šta se zbiva u masi od oko 3 miliona kilograma zemljišta, koliko ustvari teži zemljište u sloju od 0-20 cm sa površine od 1 ha.

>>KO

najefikasnije obavlja uzimanje uzorka?

Agroservis sa svoje 4 najsavremenije opreme za uzorkovanje zemljišta i stručnim saradnicima za uzorkovanje omogućava da se uzorci zemljišta uzimaju pravilno kako bi kasnije analize bile u potpunosti merodavne u narednih 4-5 godina. Oprema za uzorkovanje zemljišta je nemačke proizvodnje i predstavlja najviše tehničke standarde u toj oblasti. Proces uzimanja uzoraka je u potpunosti automatizovan i veoma brz, sa mogućnošću uzimanja uzoraka do 120 cm. Pri tome, odvajanje različitih slojeva zemljišta je automatsko što isključuje ljudsku grešku, ubrzava i olakšava rad uzorkivača. Ceo sistem je satelitski podržan odnosno koristi GPS tehnologiju, što znači da se nakon 4-5 godina možemo vratiti na istu parcelu i tačke gde su se uzimali uzorci sa greškom do 1 m. Na taj način se precizno može pratiti nivo hraniva u zemljištu i proveriti kakve su se promene desile u zemljištu.

>> S KIM

se sve saraduje?

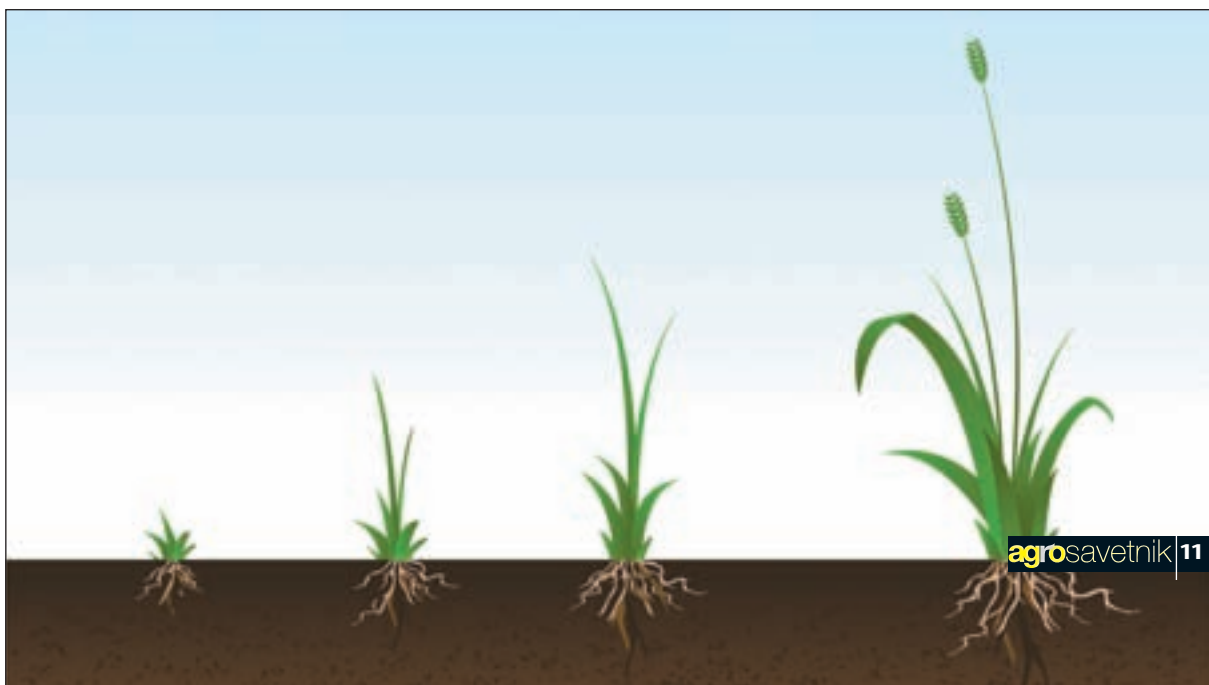
„Agroservis“ je do sada ostvario saradnju sa poljoprivrednim stanicama širom Srbije koje vrše analiziranje zemljišnih uzoraka, postavljanje agrohemijskih ogleda i koje svojim znanjem i iskustvom pomažu da korisnici - kupci „Fertilovih“ mineralnih hraniva dobiju tačne i pravovremene preporuke za ishranu biljaka. Takođe, saradnja sa našim najjemenitnijim stručnjacima omogućava da „Agroservis“ neprestano prati najnovija dostignuća i uvodi najnovnije tehnologije u oblasti ishrane biljaka.

>> ZAŠTO

baš „Fertil“?

Zato što „Fertil“ može ono što ne mogu drugi:

- „Fertil“ nudi široku lepezu različitih formulacija NPK i azotnih hraniva proizvedenih postupkom kompaktiranja, kojim je obezbeđena homogenost svake granule u odnosu na sadržaj makro, sekundarnih i mikro elemenata.
- „Fertil“ čuva zemlju od štetnih uticaja tokom proizvodnje zahvaljujući izboru najsavremenije tehnologije koja fizičkim procesom kompaktiranja obezbeđuje potpunu bezbednu proizvodnju u pogledu ekoloških standarda i normi.
- „Fertil“ obezbeđuje proizvodnju hraniva bez zagađenja životne sredine.

REVOLUCIONARNO KOMPAKTIRANJE

Savremena ratarska proizvodnja ne može se ni zamisliti bez kvalitetnih mineralnih đubriva. Pitanje kvaliteta, ali i lakoće transporta i upotrebe ono je što razlikuje pojedine marke i proizvođače na tržištu. U preduzeću za proizvodnju mineralnih đubriva „Fertil“ d.o.o. iz Bačke Palanke, koje posluje u sastavu „Victoria Group“ iz Novog Sada, to je shvaćeno kao poslovni imperativ.

„Fertil“ je prva fabrika u regionu za proizvodnju đubriva metodom kompaktiranja. Reč je o najsavremenijoj svetskoj tehnologiji nemačke kompanije „Kepern“. Kompaktiranjem se od standardnih mineralnih komponenata dobija nova granula homogenog sastava. Kako se ova tehnologija zasniva na potpuno suvom postupku, pri čemu se ne stvaraju otpadni gasovi i tečnosti, poštuju se i najviši ekološki standardi.

„Fertil“ je prva fabrika u regionu koja proizvodi đubriva metodom kompaktiranja. Reč je o najsavremenijoj svetskoj tehnologiji nemačke kompanije „Kepern“, kojom se od standardnih mineralnih komponenata dobija nova granula homogenog sastava

„Fertil“ proizvodi NPK mineralna đubriva koja predstavljaju mehaničke mešavine čvrstih pojedinačnih đubriva koja se, posle mešanja - homogenizacije, specijalnim postupkom kompaktiranja, prevode u lomljene granule određenih dimenzija. Pored osnovnih hranljivih elemenata - makroelemenata N,P,K, đubriva mogu da sadrže i sekundarne elemente (Ca, Mg, S, Na) ili mikroelemente katjonske - Fe, Zn, Co, Cu, Mn i anjonske - B, Se i Mo.

● **PREDNOSTI KOMPAKTIRANJA** Kompaktiranje najviše prednosti u odnosu na druge procese proizvodnje NPK đubriva, pokazuje u samom postupku proizvodnje. Pre svega, to je suv proces, nema potrošnje vode ili nekog vezivnog sredstva. Kako nije potrebna električna energija za sušenje, potrošnja

SPECIJALNA ĐUBRIVA

Poznavajući zahteve svojih korisnika za različitim formulacijama hraniva, a shodno potrebama zemljišta i biljnih vrsta koje se seju „Fertil“ tržištu nudi različite registrovane formulacije azotne uree, NPK, NP, PK i specijalnog NPK đubriva.

„Fertil“ će proizvoditi i druge specijalne formulacije hraniva ukoliko agrohemijske analize pokažu da za tim ima potrebe ili ako poseban zahtev iskažu kupci.

U pripremi su i specijalne formulacije namenjene voćnim vrstama koje će biti obogaćene sa 2% MgO kao i specijalne formulacije namenjene krompiru i šećernoj repi takođe sa dodatkom magnezijuma koji kao biogeni element ulazi u sastav hlorofila i omogućava normalan metabolizam biljaka.

Specijalno azotno đubrivo NPK 7-14-21 je bezhlorno đubrivo čija upotreba se preporučuje za biljne kulture koje su osetljive na hlor (duvan, vinova loza, voće itd).

U skladu sa sloganom Victoria Grupe „korak napred“ je i proizvodnja azotnog đubriva „FERTIL AZOT“ sa 25% N, koje se preporučuje za prvu prihranu biljnih kultura jer u sebi sadrži i amonijačni i amidni azot. Ovo đubrivo se takođe preporučuje i za osnovno i predsetveno dubrenje.

struje je manja za oko 30 odsto.

Značajno su smanjeni troškovi održavanja postrojenja, jer nema problema sa korozijom, a nivo zagađenja okoline je minimalan.

U procesu se mogu koristiti sirovine u praškastom obliku, koje se ne mogu lako koristiti u procesu običnog umešavanja.

Proces omogućava proizvodnju širokog spektra đubriva, po različitim recepturama, kao što su NPK, PK, NK, sa dodatkom MgO, B, Fe, Zn, đubriva po zahtevima kupca i na osnovu analize zemljišta i gajenih useva, kao i onih đubriva koje je, iz tehničkih razloga, teško ili čak nemoguće proizvesti vlažnim procesom granuliranja.

Za ratare je veoma važno da su đubriva proizvedena na ovaj način manje podložna zgrudnjavanju i znatno su trajnija. Sem toga, nema problema segregacije; receptura je jednaka u svakoj granulaciji, pa nema nikakvih problema tokom manipulacije i transporta.

● **MINERALNA ĐUBRIVA PRILAGOĐENA NAMENI** Mineralna đubriva su prevashodno namenjena unošenju u zemljište zaoravanjem ili površinskim rasturanjem. Kombinacija komponenata koje se različito rastvaraju u vodi čini ga izuzetno prilagođenim nameni, jer postepeno rastvaranje sprečava brzo ispiranje hranljivih materija pod uticajem atmosferske vlage i podzemnih voda. Tako se sprečava gubitak hranljivih materija koje su sasvim pristupačne korenu biljke. Ovaj kvalitet mineralnih đubriva omogućava stvaranje rezerve hranljivih elemenata u zemljištu, što je i najvažniji cilj primene te agrotehničke metode.

Sve komponente iz kojih se proizvode „Fertil“ đubriva su nosioci jednog ili dva makroelementa, što đubrivu omogućava visok stepen rastvorljivosti, bez ostataka balastnih materija.

*Branka Petrović
Milana Lalatović*

NPK FORMULACIJE

NPK	15-15-15
NPK	8-16-24
NPK	8-24-16
NPK	8-21-21
NPK	10-30-10
NPK	10-30-20
NPK	10-20-10
NPK	10-20-30
NPK	17-13-13
NPK	20-8-8
NP	10-35
NP	12-52
NP	20-20
NP	15-5
PK	15-40
PK	15-15
SPECIJALNO	
NPK	7-14-21

„FERTIL“ D.O.O
INDUSTRIJSKA ZONA B.B.
BAČKA PALANKA
TEL. /FAX 021 754 -774

MOĆNA GRUPA ZA SNAŽAN AGRAR

Poslovni kompleks
„Elixir Group“ u Šapcu

deja o stvaranju potpuno zaokruženog poljoprivrednog sistema u okviru „Elixir Group“ značila je ne samo nužnu reorganizaciju renomiranog preduzeća „Narcis- Popović“, već i kupovinu fabrika i poljoprivrednih dobara, kao i značajnih investicija u nove kapacitete, tehnologiju i sistem kontrole poslovanja.

Cilj „Elixir Group“ je osvajanje liderske pozicije u oblasti domaćeg agrara i pozicioniranje na inostranim tržištima kroz strateško usmeravanje i kontrolisanje razvoja svake od njenih firmi-članica. Ovaj cilj realno je ostvariv uz preciznu organizaciju poslova, optimalizaciju troškova, ali i jasno usmerene investicije.

Kao svoju misiju „Elixir Group“ vidi jačanje domaćeg agrara, u kome će sve njene firme članice imati respektabilnu poziciju i u zemlji i u inostranstvu, a naročito u regionu i zemljama članicama CEFTA.

● **SINERGIJA ČLANICA** „Elixir Group“ čine četiri zavisna preduzeća: „Elixir Agrodiskont“, „Elixir Feed Additives“, „Elixir Agrar“ i „Elixir Food“, koji će poslovati kao samostalni profitni centri, ali i u svim segmentima podržavati jedni druge i time objedinjavati rad svojih partnera i pružati potpunu uslugu svojim klijentima.

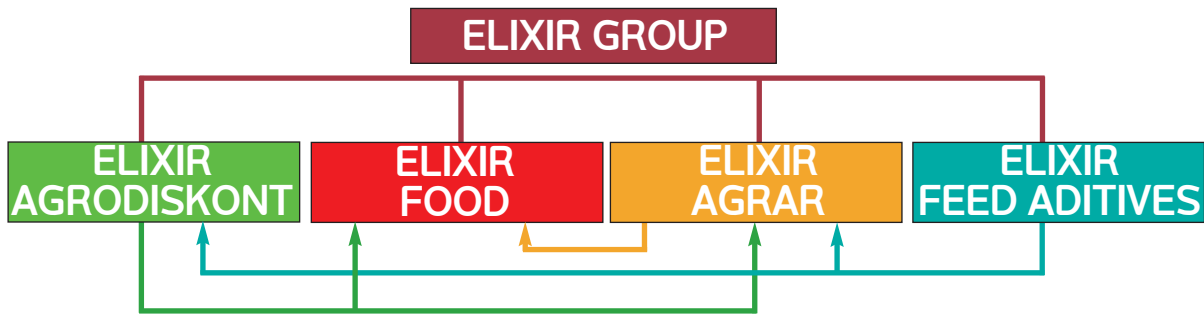
„Elixir Group“ zasnovan je na savremenoj organizaciji poslovanja i jasnoj profilaciji delatnosti čija sinergija će dati dodatni kvalitet, a njihova međusobna povezanost obezbe-

Vizija o moćnoj poljoprivredi kao profitabilnoj privrednoj grani Srbije - u kojoj će proizvođači biti zadovoljni rezultatima svoga rada, a klijenti kvalitetom proizvoda - rezultirala je početkom ove godine formiranjem „Elixir Group“

diti potpuno zaokružen sistem poslovanja i vodeću poziciju u oblasti agrara.

Integracija u „Elixir Group“ proizvodnog kompleksa „Elixir Agrar“ (nekadašnja „Kinda“ iz Kikinde) i preradnog kompleksa „Elixir Food“ (bivša Hladnjača šabačke „Šapčanke“) s jedne strane obezbeđuje sigurnog kupca za najprofitabilnije povrtarske kulture „Elixir Agrara“, a s druge strane sigurnu i sa aspekta kvaliteta i načina proizvodnje kontrolisanu sirovinu bazu za Elixir Food, što svakako podiže nivo konkurentnosti prilikom plasmana gotovih proizvoda.

Kao preduzeće koje pruža sve vidove stručne pomoći i nudi najširu paletu proizvoda poljoprivrednim proizvođačima i preduzećima iz oblasti agrara, „Elixir Agrodiskont“ će imati značajno mesto i u poslovanju „Elixir Agrara“, dok će još važniju ulogu odigrati organizovanjem proizvodnje i otкупа voća i povrća za potrebe fabrike „Elixir Food“. ✘

JEDINSTVENA KINĐA

Kinda - malo, ali jedino i jedinstveno brdašće u okolini Kikinde, oduvek je imalo poseban značaj za ljude iz severnog Banata. Danas predstavlja i srce jednog od najuspešnijih poljoprivrednih imanja koje je od marta 2007. ušlo u sastav „Elixir Group“ i posluje pod nazivom „Elixir Agrar“.

Do marta 2007. ovo preduzeće je poslovalo kao članica novosadske Victoria Group pod nazivom „Sojaprotein-Kinđa“ a.d., kada berzanskom transakcijom većinski paket preuzima preduzeće „Narcis-Popović“, pa ovo poljoprivredno dobro postaje „Elixir Agrar“, članica današnje „Elixir Group“.

„Elixir Agrar“ udaljen je od samog centra Kikinde nepu-

na 4 km, prostire se na površini od 2000 hektara i obuhvata ratarsku, povrtarsku, voćarsku i stočarsku proizvodnju. „Elixir Agrar“ na raspolaganju ima i silos čiji je skladišni kapacitet od 10.000 tona, koji će već u narednoj fazi biti dupliran. Uz prateće objekte i sušaru zagarantovano je kvalitetno skladištenje poljoprivrednih roba.

Kupovinom poljoprivrednog imanja Kinda „Elixir Group“ je obezbedila sigurnu sirovinsku bazu u kojoj će organizovati i kontrolisati proizvodnju voća i povrća za potrebe prerade u sopstvenoj fabrici „Elixir Food“, a sa druge strane „Elixir Agrar“ dobija sigurnog partnera za plasman najkvalitetnije uzgajanih i najprofitabilnijih povrtarskih kultura.

SEZONA DOBROG VOĆA

Samo tri godine bile su dovoljne da Agrodiskont koji je poslovao unutar preduzeća „Narcis-Popovići“ u punom smislu postane Centar savremenog agrara i ostvari uslove da postane posebno preduzeće - „Elixir Agrodiskont“

Ambiciozno postavljen cilj je od početka bio: stvoriti najveći i najbolji poljoprivredni prodajni centar u Srbiji koji asortimanom i uslugama stručnog kadra zadovoljava sve potrebe u poljoprivrednoj proizvodnji.

Poslovni kompleks „Elixir Agrodiskonta“ prostire se na 10.000 m² i obuhvata centralno distributivno skladište, zatvoreni i poluotvoreni magacinski prostor sa tri odvojena ma-

ELIXIR AGRODISKONT

direkcija: Savska bb, 15 000 Šabac
centrala: 015/341-797

maloprodajni objekat Kamičak:
Hajduk Stanka br.2, 15 000 Šabac
tel/fax: 015/344-710

e-mail: office@elixiragrodiskont.co.yu
<http://www.elixiragrodiskont.co.yu>

gacina ukupne površine 3000 m², uređen parking plac, izložbeno prodajni salon površine 350 m² i poslovni kancelarijski prostor od 240 m².

„Elixir Agrodiskont“ danas ima razvijenu veleprodajnu aktivnost po celoj Srbiji, dva sopstvena prodajna centra u Šapcu i 10 novootvorenih maloprodajnih objekata u okolnim selima, a otpočela je i realizacija plana daljeg širenja prodajne mreže. „Elixir Agrodiskont“ svojim prodajnim asortimanom ispunjava sve zahteve stočarskih i ratarskih proizvođača, sve naprednijih regionalnih povrtara i voćara, ali i baštovana, hobista, vikendaša, a podmiruje i sve potrebe seoskih i gradskih domaćinstava.

„Elixir Agrodiskont“ omogućava i efikasnu distribuciju robe jer ima sopstveni vozni park koji čine 10 vozila od 3 t do 25 t i vrši dostavu robe na kućnu adresu i na telefonski primljenu porudžbinu.

Prodajna mreža „Elixir Agrodiskonta“ ujedno će biti i podrška kooperacijama sa poljoprivrednim proizvođačima od kojih će se otkupljivati sirovine za potrebe fabrike za preradu voća i povrća „Elixir Food“. Ova vrsta delatnosti biće razvijena najpre u Podrinjsko-kolubarskom regionu i Sremu, koji geografski gravitiraju Šapcu kao centru poslovnih aktivnosti „Elixir Group“, a zatim i po celoj Srbiji.

„Elixir Agrodiskont“ će putem formirane prodajne mreže, plasmanom potrebnog repromaterijala, uslugama i stručnom podrškom pre i tokom primarne proizvodnje, obezbediti potrebne količine i odgovarajući kvalitet sirovina za potrebe „Elixir Food“, sa svešću da gradi temelje dugoročnih partnerskih odnosa i odgovornošću za proizvodni rezultat i profit svih zainteresovanih strana. ✕

NAJSAVREMENIJA TEHNOLOGIJA PRERADE VOĆA

Oni poljoprivredni proizvođači koji se opredeljuju da samostalno finansiraju svoju proizvodnju, mogu da sa fabrikom „Elixir Food“ ugovore pružanje usluga prerade, skladištenja, konfekcioniranja i pakovanja smrznutih proizvoda.

„Elixir Food“ će ove usluge pružati po najpovoljnijim tržišnim uslovima, a proizvođač

će biti u prilici da za svoje smrznute proizvode sam formira prodajnu cenu, te da ih plasira samostalno ili u saradnji sa „Elixir Food“-om, onda kada proceni da je to za njega najpovoljnije.

● **KAPACITETI I TEHNOLOGIJA** „Elixir Food“ je već u prvoj sezoni kompletno opremljen tehnoškim linijama za prijem i preradu jagodičastog i koštičavog voća, a kapaciteti su usklađeni sa dnevnim kapacitetima protočnih tunela za brzo smrzavanje.

Dnevni kapacitet prijema i hladne prerade voća i povrća iznosi oko 280 t. Fabrika ima dva klasična tunela (ukupno 60 t/dnevno) i dva protočna tunela za brzo smrzavanje (ukupno 10,5 t/h ili cca 220 t/dnevno) proizvođača „Frigo-skandija“.

Kapacitet skladištenja fabrike „Elixir Food“ iznosi 10.000 t različitih smrznutih proizvoda. Skladištenje je organizovano u 11 rashladnih komora sa alternativnim režimom rada od 0 C do - 22 C.

ELIXIR FOOD

direkcija: Nikole Tesle 19,
15 000 Šabac
tel/fax: 015/392-217
hladnjača: Agroindustrijska zona bb,
15 000 Šabac
tel/fax: 015/324-131
e-mail: office@elixirfood.co.yu
http://www.elixirgroup.co.yu

NEGUJMO VIŠNJU - IZVOZNI BREND

Činjenica da je Srbija jedan od najznačajnijih evropskih proizvođača industrijske višnje ne znači da se ne bi moglo raditi i na povećanju površina pod zasadima, ali mnogo važniji segment za unapređenje proizvodnje predstavlja rad na povećanju prinosa i kvaliteta oblačinske višnje.

● **NAJVAŽNIJA JE ZAŠTITA** Za povećanje kvaliteta i količine prinosa najvažniji su: pravilna rezidba, pravovremeno dubrenje odgovarajućom formulacijom i najvažnije - dobra zaštita.

Najpraktičniji i najekonomičniji uzgojni oblik višnje je vretenast žbun, a razmaci sadnje pri podizanju zasada treba da budu 3,5m x 1,5-2m. Visina debla do prve skeletne grane trebalo bi da bude 50-60cm. Pri formiranju vretenastog žbuna treba spiralno ostavljati skeletne grane duž osovine stabla tako da se one međusobno ne ukrštaju već da pravilno popunjavaju prostor. Najniže, prve, skeletne grane ostavljati tako da zaklapaju ugao sa osovinom od oko 60°, a vršne - pod uglom od 90° u odnosu na centralno stablo.

Jednogodišnje lastare koje nose pupoljke ne treba prekraćivati, nepoželjne odstranjivati do osnove, a poželjne osta-

Malina nije jedino voće koje bi moglo biti srpski svetski brend. Oblačinska višnja koja u Srbiji vrlo dobro uspeva i gaji se na 10 - 12.000 ha, svrstava nas među najznačajnije evropske proizvođače industrijske višnje

vljati u punoj dužini.

Važan segment intenzivne proizvodnje je i zelena rezidba koja se obavlja po završenoj berbi. Ona omogućava smanjenje bujnosti stabla i bolje zametanje cvetnih začetaka za narednu sezonu.

Pri dubrenju najveću pažnju obratiti na odabir NPK formulacije. Najpodesnije su 7-20-30, 8-16-24, 8-24-16, 10-30-20. Odabir zavisi od količine fosfora i kalijuma u zemljištu. Celokupnu količinu NPK đubriva zaorati u jesen po opadanju lišća. Prihrana azotom ide u proleće sa 200-400kg /ha iz jednog ili dva puta, a količina zavisi od broja zametnutih plodova. Folijarna prihrana se vrši kao dopuna zemljišnom dubrenju i može povećati prinos i naročito - kvalitet plodova.

Za uvećavanje plodova, kvaliteta i sadržaja suve materije u plodovima poželjno je koristiti specijalna folijarna đubriva. Odmah po zametanju formulacije 30-10-10 ili 20-20-20, a pred sazrevanje i tokom sazrevanja formulaciju 5-15-45 zbog nakupljanja što veće količine suve materije.

● **OPASNOST ZVANA MONILIA LAXA** Najveći problem koji smanjuje prinose kod nas je bolest sušenja cvetova i grančica, a prouzrokuje je gljiva *Monillinia laxa*. Gljiva ulazi u grančice isključivo preko cveta i vrlo je važno da višnja bude zaštićena u fazi punog cvetanja. Ako ne bude kiše tokom cvetanja neće biti ni bolesti. Ako se očekuje kiša neophodno je prskanje neposredno pred ili posle kiše. Sistemici Signum, Chorus, Octava zaustavljaju širenje bolesti 24-48 sati nakon ostvarivanja infekcije. Zbog kratkog dejstva sistemika 3-5 dana najvažnije je prskanje u fazi punog cvetanja. Ako se prskanje obavi u fazi belih balona, vremenski kratko dejstvo sistemika neće zaštititi celokupnu fazu cvetanja. Sa zaštitom od Monilije može se kombinovati biostimulator Megafol koji ima ulogu u pojačavanju prodora sistemika u cvetove i listove višnje i zaštiti cvetova i tek zametnutih plodo-

va od blažih mrazeva i niskih temperatura. Megafol može da odigra značajnu ulogu i u toku sušnih godina, jer sprečava i privremeno opadanje plodova kao posledicu nedostatka vlage u zemljištu.

Na evropskom tržištu zabranjeni su preparati koji u sebi sadrže ili se razlažu do materije koja se zove karbendazim. Na našem tržištu ovakvih preparata još uvek ima (Benomil, Konker, Kubik i Saprol), ali ih zbog kvaliteta višnje, ali i povećanja njene konkurentnosti na svetskom tržištu ne treba koristiti.

Pored Monilije, naročito tokom kišne godine, velike probleme u uzgoju koji se direktno odražavaju na prinos, izaziva bolest koja se naziva ljubičasta pegavost lišća. Uglavnom se javlja nakon obavljene berbe, tokom jula i avgusta, i može da izazove potpuno privremeno opadanje listova. Takva stabla nisu sposobna da formiraju cvetne začetke za sledeću sezonu, što znači da roda dogodine neće biti, i vrlo lako u toku zime, u slučaju jakih mrazeva, mogu da izmrznu.

Preparati koji efikasno suzbijaju pegavost listova su Poliram, Ditan, Mankogal, Dodin. Prskanja treba izvoditi isključivo preventivno, pred očekivanu kišu. Dužina preventivnog dejstva ovih preparata je oko 7 dana. Ako se zakasnilo sa preventivnom zaštitom, dan-dva nakon kiše može se intervenisati Dodin-om koji je lokal-sistemik (ulazi u listove) i može da zaustavi infekciju 30-ak sati nakon njenog početka. Zamena, ali dosta skuplja, je i Octave.

Problemi sa pegavošću i prevremenim opadanjem listova mogu se ublažiti i upotrebom biostimulatora Kendal. Njegova uloga je u pojačavanju odbrambenog, imunog sistema same višnje čije stablo će, ako nije bilo preventivne zaštite, a dođe do kiše, samo da se bori sa bolešću stvarajući svoje prirodne antibiotike, koje stimuluše Kendal, ujedno sprečavajući pojavu gljive na listovima. ✘

PRIMENA ZAKISELJIVAČA U PROIZVODNJI STOČNE HRANE

Nove tendencije, zabrana korišćenja antibiotika, kao i unapređenje zdravlja i proizvodnih svojstava životinja, uslovile su sve veću primenu organskih kiselina u proizvodnji stočne hrane. Primenom organskih kiselina, uticaj stresnih faktora (promena hraniva, prenaseljenost objekta, loši klimatski uslovi u objektu...) na proizvodna svojstva grla je sveden na minimum. Upravo iz tih razloga, organske kiseline su našle široku primenu kako u živinarstvu, tako i u svinjarstvu

Dodate u stočnu hranu, ove kiseline održavaju optimalan mikrobiološki balans u digestivnom traktu životinja, zapravo odnos gram-pozitivnih i enteropatogenih (gram-negativnih) mikroorganizama. Svoj baktericidni efekat ispoljavaju snižavanjem pH vrednosti u digestivnom traktu čime se stvaraju nepovoljni uslovi za razmnožavanje patogenih bakterija (E.Coli, Salmonela). Takođe, direktno ulaze u patogene bakterijske ćelije, narušavaju njihovu stabilnost i uništavaju ih. Sve ovo uslovljava efektivniju ulogu digestivnih enzima (pepsin), bolju konverziju i veći prirast po grlu.

Organske kiseline poboljšavaju i održivost stočne hrane, neutrališu toksične hemijske i hemoterapeutske agense, koji se eventualno nalaze u njoj. Vrlo bitno je istaći da nisu agresivne, ni korozivne, te da ne oštećuju vitamine i proteine u stočnoj hrani.

Proučavani su efekti: mravlje, benzeove, limunske, sirćetne, mlečne, sorbinske kiseline, kako na mikroorganizme tako i na proizvodne pokazatelje. Odlika ovih kiselina je da se one mogu koristiti samostalno ili u različitim kombinacijama, kako u živinarstvu tako i u svinjarstvu.

U živinarstvu, naročito se ističe primena mravlje kiseline (redukuje pH u cekumu i razvoj patogenih bakterija, prvenstveno Salmonele); sorbinske kiseline (bolja konverzija hrane); mlečne kiseline (značajno poboljšava konverziju hrane i prirast). Kao kombinacija više organskih kiselina, na našem tržištu se izdvojio LonAcid Poultry Citrate, aditiv koji predstavlja kombinaciju mravlje, mlečne i limunske kiseline. Izrazito dobre rezultate je pokazao dodavanjem u hranu, kako za keke nosilje tako i za brojlere.

U svinjarstvu, veliku primenu ima benzeova kiselina (VevoVital), koja se koristi samostalno. VevoVital smanjuje prisustvo plesni, budi i bakterija u samoj stočnoj hrani, redukuje broj patogenih bakterija u digestivnom traktu i, što je vrlo važno, smanjuje nivo amonijaka u objektu za 35%-40%, čime se sprečava pojava respiratornih oboljenja. Primenjuje se kod krmača, prasadi i svinja u tovu. Primena mravlje kiseline je takođe vrlo značajna u svinjarstvu zbog jakog baktericidnog efekta ove organske kiseline u digestivnom traktu svinja. Kao kombinacija više kiselina, svojom efikasnošću i kvalitetom izdvaja se LonAcid Pigs Citrate. To je smeša fosforne, mravlje, limunske i sirćetne kiseline. Primenom ovog zakiseljivača značajno je poboljšana konverzija hrane i prirast, a enteritis i respiratorni problemi su svedeni na minimum.

Efekti primene zakiseljivača u stočnoj hrani su mnogostruki: održava se optimalan pH u želucu, čime je omogućena normalna funkcija proteolitičkih enzima, redukuje se rast patogenih bakterija, smanjuje se produkcija amonijaka i mikrobnih metabolita, povećava se sekrecija pankreasa i unapređena je apsorpcija minerala i vitamina iz stočne hrane.

Nemanja Makević, DVM

SVETSKI STANDARDI

„Elixir Feed Additives“ nastao je kao rezultat dugogodišnjeg iskustva koje je preduzeće „Narcis-Popović“ imalo u proizvodnji stočne hrane, a u okviru koga je sektor za trgovinu sirovinama i aditivima dostigao izuzetan uspeh i međunarodno prepoznavanje.

Osnovna delatnost „Elixir Feed Additives“ je snabdevanje proizvođača stočne hrane i premiksa visokokvalitetnim sirovinama i aditivima, a glavni cilj da tržištu predstavi najbolje nutricionističke trendove i inovacije i ponudi samo najbolje proizvode.

U asortimanu „Elixir Feed Additives“ prisutni su isključivo proizvodi koji u potpunosti zadovoljavaju zahteve domaćih i EU zakonskih normi i regulativa, kao i najviše zahteve standarda kvaliteta koji se primenjuju u proizvodnji stočne hrane. Svi proizvodi su odabrani iz paleta najpoznatijih i najuspešnijih evropskih i svetskih proizvođača, čiji su kvalitet i efikasnost dokazani kroz primenu u modernoj industriji stočne hrane najrazvijenijih zemalja.

Upotreba proizvoda „Elixir Feed Additives“ omogućava ispunjavanje GMP i HACCP standarda (analiza opasnosti i kritične kontrolne tačke) u proizvodnji stočne hrane.

ELIXIR FEED ADDITIVES
NIKOLE TESLE 19, 15 000 ŠABAC
TEL: 015/392-217
TEL/FAX: 015/392-420
E-MAIL: office@elixirfeed.co.yu

ZDRAVLJE NA USTA ULAZI

Poremećaji tržišta stoke u proteklom periodu bila je jedna od najaktuelnijih tema i za poljoprivrednike, i za agrarne vlasti, ali i za trgovce i, na kraju, potrošače. Ozbiljna kriza koja je bila na pomolu ovih dana je primirena interventnim otkupom za republičke robne rezerve. To, međutim, ne može dugoročnije ni da smiri tržište ni da doprinese rastu cena tovljenika, a još manje boljitku stočara. Ovo je ponovo samo trenutno rešenje, odavno je asno da se kratkoročnim potezima kriza u stočarstvu ne može rešavati

U uslovima kada kilogram žive vage tovljenika na farmi košta 70din/kg, a kod seljaka između 55-60 dinara, tako niska cena ne pokriva ni direktne troškove proizvodnje. Uz to, kod nas je stočarska proizvodnja najčešće opterećena nepotrebnim troškovima, i dalje se gaje rase svinja koje imaju visok nivo masti, a nizak procenat mesa, iako se zna da je proizvodnja kilograma masti mnogo skuplja od proizvodnje kilograma mesa.

Uz dugoročnu strategiju za ovu granu poljoprivrede i promenu rasnog sastava, jedan od osnovnih preduslova za proizvodnju svinjskog mesa visokog kvaliteta je adekvatna stočna hrana.

Tim povodom, reč stručnjaka dolazi iz Veterinarskog zavoda „Subotica“ a.d. Rukovodilac pogona stočne hrane, mr Atila Vojter, doktor veterinarske medicine, za „Agrosavetnik“ kaže:

Glavna tri činioca svake uspešne proizvodnje su prvo - dobar genetski potencijal, zatim dobri ambijentalni uslovi i

NAGRADE PROIZVOĐAČIMA NA PREZENTACIJAMA

Stručnjaci Victoria Grupe održali su u prva tri meseca ove godine preko 30 prezentacija na kojima su predstavili novine u svojim programima poljoprivrednim proizvođačima i partnerima koji ugovaraju setvu soje, sunco-kreta i uljane repice sa „Sojaproteinom“ i uljarijom u Šidu - fabricom „VictoriaOil“.

Rekordna poseta bila je na prezentaciji u Negotinu kojoj je prisustvovalo 900 ljudi. Prezentacije su se odnosile na to zašto je važna analiza kojom se utvrđuje sastav zemljišta i koje su preporuke za osnovno dubrenje za pojedine ratarske useve; kako treba primeniti pesticide i zaštititi njive od bolesti, štetočina i korova; kako u cilju što većih prinosa, đubriti njive; zašto je biodizel dobro i korisno i šta ga izdvaja u odnosu na fosilno gorivo.

Za učesnike na prezentacijama priredene su i nagradne igre, a nagrade se upravo ovih dana dobitnicima dostavljaju na kućne adrese. Po jedan poljoprivredni proizvođač osvojio je: 1 tonu mineralnog đubriva Fertil, 12 l preparata za suzbijanje korova i 200 kg sojine sačme.

treći, najvažniji činilac je ishrana pravilno izbalansiranim smešama, napravljenim od najkvalitetnijih sirovina, kontrolisanog kvaliteta i porekla.

Mi u Veterinarskom zavodu Subotica pratimo napredak rasnog sastava i genetskog potencijala domaćih životinja i prema njihovim realnim tehnološkim potrebama proizvodimo kompletne, dopunske i vitaminsko mineralne smeše.

U skladu sa svetskim i domaćim trendovima, Veterinarski zavod „Subotica“ a.d. je prošle godine učinio značajan korak u proizvodnji vitaminsko mineralnih predsmesa, koji se ogleđa u uvođenju treće generacije premiksa. U programu svinjastva to su premiksi koji sadrže najmanje tri esencijalne aminokiseline (Lizin, Metionin, Treonin), enzim fitazu i specijalnu formulaciju koja sprečava dijareju kod prasadi. Premiksi ove vrste su postojali na našem tržištu i ranije, ali su mahom bili stranog porekla.

Uvođenjem VETAMINO STARTA, VETAMINO AKTIVA I VETAMINO TOVA (novih proizvoda Veterinarskog zavoda „Subotica“ a.d.), svi proizvođači koji imaju dobar genetski sastav dobiće kvalitetno hranivo koje će sigurno obezbediti visok prirast, fantastičnu konverziju i vitalnost.

Dr Vojter je govorio i o programu za uzgoj govoda:

Kod govedarstva postoje tri veoma važne stvari, koje čine da je upravo govedarstvo osnova stočarstva:

- 1. Proizvodnja mleka, kao najkompletnije i najjeftinije hrane za ljude**
- 2. Proizvodnja mesa, kao kvalitetnog proteinskog hraniva**
- 3. Iskorišćenje kabaste hrane i pretvaranje u visokovredna hraniva za ljude.**

Povećan genetski potencijal krava za visoku proizvodnju mleka može se ostvariti jedino ako im se obezbede svi potrebni oblici, ali i količine neophodnih hranljivih materija.

Veća mlečnost krava zahteva i konzumiranje većih količina hrane, ponajpre suve materije. Sa druge strane, ograničena zapremina organa za varenje je osnovni ograničavajući faktor. Jasno proizilazi da se to ograničenje može prevazići samo kvalitetom i da je odgovarajuća ishrana krava od izuzetnog značaja za visoku proizvodnju mleka.

U program za govedarstvo uveli smo VETAMIX LAKTOP-UF koji je prevashodno koncipiran za ishranu visoko mlečnih krava. Svojim prednostima i svojom formulacijom on je jedinstven i kao takav će, sigurni smo, kod svih odgovajavača biti veoma brzo prihvaćen kao nezamenljiv, kaže dr Vojter i zaključuje:

Potrebe visokoproduktivnih grla mogu se jedino zadovoljiti visokokvalitetnim izbalansiranim smešama, kakve proizvodi Veterinarski zavod Subotica. ✘

Kad se slože pas i mačka

Svaki veterinar, odgajivač i ljubitelj pasa i mačaka reći će da je ishrana kućnog ljubimca znatno više od obezbeđivanja dnevne količine kalorija. To je uvek i pitanje zdravlja, kao i jedan od najznačajnijih faktora održavanja dobre forme i negovanog izgleda životinje. Zato je izbor adekvatne ishrane veoma važan.

Stručnjaci su se odavno složili, a iskustva dokazala, da se najbolji balans potrebnih materija i njihov najjednakačiji unos postižu upotrebom gotove hrane. Sve ostale opcije, posebno kombinovanje sa hranom koju ljudi spremaju za sebe (poznati „ostaci sa stola“), pokazale su se nekvalitetnim, čak i opasnim za zdravlje pasa i mačaka.

Industrija proizvoda za kućne ljubimce sve je veća, a samim tim i ponuda gotovih hrana. Međutim, inostrani proizvodi često su nepouzdati jer je pitanje da li su original ili falsifikat, kako su transportovani i skladišteni i konačno, nije izvesno da li ih uvek možemo naći na tržištu. Utoliko je veći značaj domaće proizvodnje hrane za kućne ljubimce, naročito kad se radi o proizvodnji po licenci renomiranog svetskog proizvođača, a pod nadzorom vrhunskih stručnjaka.

„Veterinarski zavod Subotica“ a.d., kompanija sa tradicijom dugom 85 godina, potpisala je u decembru 2006. ugovor o zajedničkom ulaganju sa holandskom firmom „Vobra“, a rezultat ove uspešne saradnje su i dva na domaćem tržištu već etablirana brenda - hrana za pse „Dog's Favourite“ i „Cat's Favourite“, hrana za mačke.

Proizvodni proces počeo je ulaganjima u savremenu opremu i programe, koji Veterinarskom zavodu „Subotica“ a.d. obezbeđuju značajno

mesto na domaćem i inostranom tržištu. U novi proizvodni pogon za proizvodnju hrane za kućne ljubimce ugrađena je holandska oprema, koja garantuje vrhunski kvalitet gotovih proizvoda sa licencom „Vobra“.

„Dog's Favourite“ je ekstrudirana izbalansirana hrana za ishranu pasa. Zadovoljava potrebe i ispunjava sve nutricionice zahteve specifične za pse. Sačinjena je od prirodnih sastojaka visokog kvaliteta, koji ovu hranu čine izuzetno ukusnom i pogodnom za lako varenje. Ujedno, „Dog's Favourite“ obezbeđuje brižljivo usklađen odnos hranljivih sastojaka, neophodnih za lepu, kvalitetnu, sjajnu dlaku i zdravu kožu, za jačanje imunog sistema, za očuvanje zglobova, čvrstinu, razvoj i zaštitu kostiju.

Poznato je i da različite rase, uzrasti i kondicija pasa zahtevaju i posebno izbalansiranu hranu. Zato se u okviru brenda „Dog's Favourite“ na tržištu trenutno nalazi 8 različitih proizvoda: Economic, Regular, Advance, Active, Energy, Adult, Puppy i Junior.

Uz najnoviji asortiman za kućne ljubimce, „Veterinarski zavod Subotica“ nastavlja da proizvodi i najkvalitetnije lekove za upotrebu u veterini, pesticide, sredstva za dezinfekciju, dezinfekciju, deratizaciju i program hrane za domaće životinje.

Subotički zavod je prva veterinarska institucija u našoj zemlji koja je dobila HCCP sertifikat. Njegovu dugogodišnju formulu uspeha predstavlja spoj tradicije i savremenih dostignuća. ✘

Samo pola godine od uspostavljanja saradnje između i holandske firme „Vobra“ brendovi „Dog's Favourite“ i „Cat's Favourite“ dokazali su da su zaista omiljena hrana za pse i mačke

„VOBRA SPECIAL PETFOODS“ B.V.

Holandska firma „Vobra Special Petfoods“ B.V. spada među one sa najdužom tradicijom u Evropi. Osnovana je 1932. godine i, mada je prerasla porodičnu firmu, u menadžmentu je već treća generacija porodice Krieken koja i tradicijom porodičnog imena čuva i poboljšava kvalitet ove robne marke.

Vobra u asortimanu ima više kompletnih programa hrane za pse, a 90% čine proizvodi takozvanog „premium“ kvaliteta.

NA ZDRAVLJE, ŽIVELI!

Proizvodnja alkoholnih pića je strogo kontrolisan i zakonom regulisan proces. Ipak, dešava se da nestručni ili nesavesni proizvođači naprave greške koje često imaju tragičan ishod. Javnost još pamti masovno trovanje i smrt 43 osobe. Uzrok - velike količine sintetičkog alkohola

SP Laboratorija je prva laboratorija u našoj zemlji koja vrši određivanje autentičnosti alkoholnih pića i rafinisanog etanola poljoprivrednog porekla. Merenjem sadržaja izotopa ^{14}C i njegove radioaktivnosti u etanolu iz alkoholnih pića, moguće je utvrditi poreklo etanola, odnosno - da li je alkoholno piće napravljeno uz dodatak sintetičkog alkohola ili je dobijeno iz prirodnog etanola.

Nabavkom instrumenta za tečnu scintilacionu spektrometriju i razvijanjem metode za utvrđivanje porekla etanola iz alkoholnih pića i rafinisanog etanola poljoprivrednog porekla, članica Victorija Grupe, „SP Laboratorija“ postala je prva laboratorija u našoj zemlji koja može da vrši određivanje autentičnosti alkoholnih pića i rafinisanog etanola poljoprivrednog porekla.

Evoluciju radioaktivnosti kroz nestabilni radioaktivni izotop ugljenika ^{14}C u prirodi proučavali su mnogi naučnici proteklih tridesetak godina. Radioaktivnost ^{14}C u alkoholnim pića potiče od markiranog ugljen-dioksida u atmosferi, koji apsorbuju biljke prilikom hlorofilne asimilacije. Suprotno tome, alkohol nastao sintezom, sintetisan od naftnih derivata nema praktično više nikakvu merljivu ugljeničnu aktivnost.

Nestabilni radioaktivni izotop ugljenika ^{14}C prirodno nastaje u gornjim slojevima zemljine atmosfere, pod dejstvom kosmičkih zračenja i delovanjem brzih neutrona na prirodni azot. Atom ^{14}C nije stabilan i razlaže se otpuštanjem elektrona prema obrnutoj reakciji od njegovog formiranja.

Utvrđeno je da vreme poluraspada radioaktivnog izotopa ugljenika ^{14}C iznosi 5730 ± 30 godina. Biljke u toku procesa hlorofilne asimilacije atmosferskog ugljen-dioksida prisvajaju i nestabilni izotop ^{14}C koji se nalazi u njegovom sastavu i uključuju ga u proces fotosinteze, pri čemu se asimilovani ugljen-dioksid u prisustvu vode i uz pomoć sunčeve svetlosti prevodi u šećer-glukozu. U toku alkoholne fermentacije fermentabilni šećeri previru u etanol, koji u svom sastavu takode sadrži markirani izotop ^{14}C . Sintetički etanol se dobija procesima sinteze sirovina, frakcionom destilacijom nafte. Nafta kao prastara sirovina koja se izvlači iz velikih dubina zemlje nastala je proce-

DNEVNO 10.000 FALSIFIKATA

Na domaćem tržištu dnevno se, prema nekim podacima, proizvede i pusti u promet 10.000 boca neispravnog i falsifikovanog pića. Na žalost, to je unosan biznis koji određenom krugu ljudi donosi brzu zaradu. Laka dostupnost i primamljive cene, ali i neobaveštenost potencijalnih kupaca o štetnom, a u nekim slučajevima pogubnom dejstvu ovakvih proizvoda, čini da se falsifikatorski biznis na našim prostorima progresivno širi.

sima raspadanja fosilnih ostataka prastare flore i faune i sadrži nestabilni izotop ^{14}C samo u tragovima.

Merenje razlaganja ^{14}C vrši se tečnom scintilacionom spektrometrijom. Tečni scintilacioni spektrometar može meriti vrlo male količine radioaktivnosti sa dosta velikom preciznošću. U scintilacionom procesu nastaju β čestice koje pobuđuju molekule rastvarača scintilacionog koktela, čija se energija zatim prenosi na scintikator i re-emituje kao svetlost, koja se konvertuje u fotoelektrone na fotokatodama koje se nalaze u sklopu fotomultiplikatora i rezultujući puls je pojačava, prečišćava i obrađuje od strane kompjuterskog softvera. S obzirom na to da emitovana svetlost ne odgovara uvek karakteristikama fotomultiplikatora, koristi se sekundarni scintikator, koji se takode nalazi u sklopu scintilacionog koktela. On apsorbuje fotone na jednoj talasnoj dužini i re-emituje svetlost na drugoj, koja je odgovarajuća za polje odgovora fotomultiplikatora. Kao rezultat dobija se grafički prikaz spektra radioaktivnosti ispitivanog uzorka.

Određivanje radioaktivnosti i merenje razlaganja jezgara ^{14}C biogenog porekla u alkoholnim pićima utvrđeno je zakonskim propisima EEZ-a od 1989.

Znajući da naša zemlja ima velike proizvodne potencijale i veliki asortiman različitih voćnih rakija i drugih alkoholnih pića, uvođenjem ove metode "SP Laboratorija" je otpočela primenu metoda kojima bi potpuno i nedvosmisleno moglo da se otkrije i potvrdi poreklo, odnosno originalnost proizvoda. Potvrdom o autentičnosti domaći proizvođači bi lakše plasirali svoje proizvode na svetsko tržište i imali mogućnost da zaštite svoje robne marke od plagijata.

Smajlović Ivan, dipl.ing.tech.

*Stručni saradnik u službi
za fizičko-hemijska i genetička ispitivanja
SP Laboratorija A.D.*

STRATEŠKA SNAGA DUNAVA

Stručnjaci za vodeni saobraćaj, a sve više i poslovni ljudi koji gledaju u budućnost, ističu izuzetan značaj rečne plovidbe i izgradnje kvalitetnih pristaništa. Luka Bačka Palanka već je deo te budućnosti

Biti na Dunavu - geografska je privilegija. Sa blizu 300 kilometara toka ove reke, Srbija je u samom vrhu liste država koje čine basen Dunava. Reč je, dakle, o izuzetnom potencijalu, kako zbog izlaska na Crno more, tako zbog povezivanja sa doslovno celom Evropom.

Izgradnja i razvoj rečnih luka ušli su u strategije svih evropskih zemalja.

Značaj i mogućnosti rečnog saobraćaja sve više se sagledavaju i u našoj zemlji, pa su u toku revitalizacije i izrade strateških planova za mnoga pristaništa na Dunavu. Među njima je i „Luka Bačka Palanka“, koja, kao samostalno preduzeće, posluje u sastavu Viktorija grupe.

Položaj Bačke Palanke je izuzetno povoljan. Kao grad na Dunavu, transevropskim rečno-kanalskim sistemom Rajna-Majna-Dunav, direktno je povezana sa državama od Severnog do Crnog mora - Holandijom, Nemačkom, Austrijom, Slovačkom, Mađarskom, Hrvatskom, Rumunijom, Bugarskom i Ukrajinom.

Kada se tome dodaju i magistralni putevi koji nas povezuju sa zemljama u okruženju, jasno je da je reč o izuzetnom strateškom položaju.

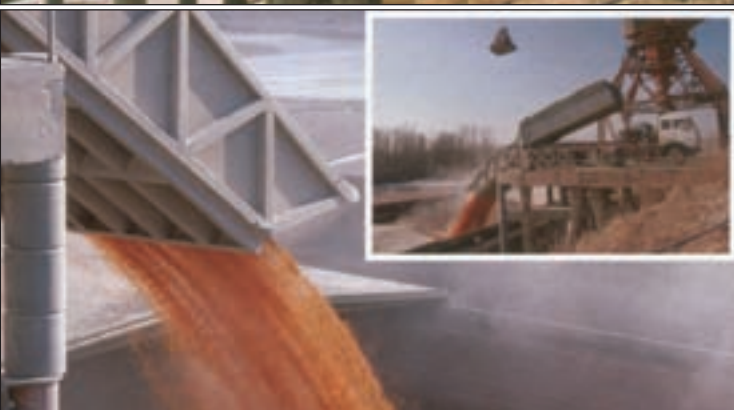
„Luka-Bačka Palanka“ a.d. sa svojim pristaništem, ima vrlo povoljan položaj i kad je u pitanju mikrolokacija. Nalazi se na obodu grada, u industrijskoj zoni, nedaleko od slobodne bescarinske zone. Obilaznica na magistralnom putu Novi Sad-Sombor omogućava da se do Luke stiže direktno, bez prolaska kroz centar grada. Trebalo bi istaći i

ŠLJUNAK, PESAK, BETON

U ponudi Luke Bačka Palanka su i kvalitetni prirodni šljunak i pesak, kao i proizvodnja betona.

Posebnu ponudu čini izuzetno kvalitetan separisani šljunak:

- Frakcija I (0-4 mm),
- Frakcija II (4-8 mm),
- Frakcija III (8-16mm),
- Frakcija IV (16mm).

EVROPSKI AKCIONI PLAN ZA REČNI SAOBRAĆAJ

Na posljednjem održanom Dunavskom samitu glavna tema bio je Evropski akcioni plan za rečni saobraćaj. Procene stručnjaka na ovom skupu bile su da će do 2020. godine saobraćaj na Dunavu biti uvećan čak za 200 odsto.

Predstavnici naše zemlje istakli su da će domaća strategija za Dunav biti vezana za tri glavna projekta: utvrđivanje i uklanjanje najvećih prepreka na toku Dunava kroz Srbiju, kako bi se olakšala plovidba, specijalizovanje obrazovnih ustanova koje će se baviti školovanjem kadrova za rečnu plovidbu i posebno investiranje u luke, kako bi se poboljšao i prekogranični promet.

da se u blizini Luke nalazi carinarnica, pa je carinjenje robe znatno olakšano.

„Luka-Bačka Palanka“ a.d. bavi se pružanjem pristanišnih usluga, proizvodnjom i prodajom peska, prirodnog i separisanog šljunka kao i proizvodnjom i prodajom betona. Za svoje klijente, Luka vrši utovar i istovar rifuzne robe, proizvoda crne metalurgije, teških tereta, različitih pakovanih komandnih tereta, drveta i proizvoda od drveta, kao i punih i praznih kontejnera.

Klijentima je takođe omogućeno korišćenje infrastrukturnih objekata Luke - operativne obale, sidrišta i zimovnika, kao i prevoz kamionom nosivosti 26 tona i utovar viljuškarom paletirane robe do 3,5 tone.

Svesni prednosti rečnog transporta kao i trenutnih tržišnih uslova, a sa željom da svojim klijentima pruži kvalitetne i potpunije usluge, rukovodeći ljudi „Luka-Bačka Palanka“ a.d. kreirali su veoma ambiciozni plan razvoja - da, posle usvajanja regulacionog plana za pristanišnu zonu Bačka Palanka, bude izgrađena i nova operativna obala - kejs dug 140m, kao i naftni i žitni terminali sa svom pratećom opremom. Luka je veliki srednjoročni razvojni projekat Viktorija Grupe, koji podrazumeva i nabavku dizalica i kranova, kao i izgradnju kontejnerskog terminala.

Luka je angažovana sa preko 200.000 tona utovara i istovara godišnje, a u toku je i pronalaženje strateškog partnera za povećanje kapaciteta. Takođe, dat je predlog Vladi da se pruga, koja je udaljena 7,5 kilometara od železničke stanice Bačka Palanka, produži do Luke, čime bi kvalitet transporta bio još bolji, a troškovi značajno manji. Ovo bi, ujedno, poboljšalo privrednu i stratešku poziciju i samog grada Bačke Palanke, ali i cele regije. ✘

„Luka - Bačka Palanka“ a.d.
Industrijska zona b.b.
21400 Bačka Palanka
tel/fax: 021/ 740-064

PRIMAT NA TRŽIŠTU

U idiličnom kanjonu reke Trešnjice, u jednom od ekološki najočuvanijih krajeva Srbije, smešteno je 30 kaskadno raspoređenih bazena, u kojima se uzgaja na desetine tona kalifornijskih pastrmki vrhunskog kvaliteta. Preduzeće „Riboteks“ A.D. iz Ljubovije stoji iza modernizacije i razvoja ovog ribnjaka, koji je tokom poslednjih nekoliko godina postao jedan od najznačajnijih uzgajališta pastrmke u našoj zemlji.

Ono što ovaj ribnjak razlikuje od ostalih sličnih sistema jeste činjenica da poseduje kapacitete da, tokom čitave godine, snabdeva tržište svežom ribom. Na ovaj način, ribnjak na Trešnjici nudi tržištu konzumnu pastrmku i riblju mlad različitim uzrasnih kategorija tokom čitave godine.

Ribnjak koji se prostire na 5,5 hektara odabran je zbog idealne lokacije, odnosno činjenice da se njegovo na-

U toku je izgradnja novog mrestilišta, čime će „Riboteks“ preuzeti primat u proizvodnji i plasmanu pastrmske mladi u regionu

pajanje vrši iz dva pravca - iz reke Trešnjice i sa Modrog vrela.

Voda u otvorenim bazenima se, po potrebi, obogaćuje dodatnim količinama kiseonika.

Pomenutih 30 bazena raspoređeno je niz tok reke u tri „baterije“. Prva omogućava uzgojni proces jedinki do 100 grama u količini od 50 tona godišnje, druga, uzgojni proces do 200 grama u količini od 100 tona, dok se u trećoj odvija njen rast do težine od 300 grama, u ukupnoj količini do 200 tona godišnje.

Tokom 2006. godine urađeni su novi taložnici sa sistemom za odvajanje lišća. Zahvaljujući primeni rastvora za oplodnju ikre, uspešnost oplodnje povećala se na preko 95 odsto.

Nabavkom i razvojem nove opreme za oksigenaciju vode, novom tehnologijom uzgoja i rigoroznim merama higijene, oboreni su svi rekordi gustine nasada kako na samom ribnjaku, tako i u Srbiji ikada. Nosivi kapacitet ribnjaka ovime je povećan četiri puta u odnosu na prirodne uslove.

U kanjonu Trešnjice u toku je izgradnja novog mrestilišta na površini od 5.600 m², proizvodnog kapaciteta od 10 miliona mladi kalifornijske pastrmke godišnje, čime će „Riboteks“ preuzeti primat u proizvodnji i plasmanu pastrmske mladi u regionu. U planu je i izgradnja 38 proizvodnih bazena za selektiranje i uzgoj mladi do 5 grama, dok se postojeći obje-

ADUT ZA SVET

Jedan od najboljih dokaza kvaliteta pastrmke proizvedene u slivu Gornje Trešnjice jeste činjenica da je ova riba predstavljena u brošuri „Srbije, zemlja prefinjene hrane“, koju je za potrebe potencijalnih inostranih investitora, naručilaca i posetilaca iz inostranstva priredila Agencija za strana ulaganja i promociju izvoza Republike Srbije (SIE-PA). Za region u kome se pastrmka proizvodi navodi se da je „ekološka oaza“, a uslovi uzgoja predstavljeni su kao veoma slični prirodnom staništu pastrmki. Takođe se navodi da se specijalnim načinom pakovanja postiže da riba dugo zadrži svežinu, kao i da kompanija poseduje posebne kamione koji živu ribu prevoze do prodajnih destinacija.

kat mrestilišta rekonstruiše u rastilište, odnosno prihvata ribe iz mrestilišta, i to za uzrasne kategorije do 20 grama.

Na mestu postojeće stare zgrade na izlazu vode iz ribnjaka projektom je predviđena izrada taložnika sa filtriranjem vode radi povraćaja iste u reku, što je od ogromnog značaja za potpuno uklapanje čitavog sistema u postojeći ekosistem. Na samom ulazu u proizvodni pogon u toku je izrada objekta za higijenske uslove.

Završavaju se i radovi na izgradnji modernog poslovnog objekta na površini od 200 m², u čijem će prizemlju biti smešten magacin riblje hrane, kotlarnica, magacin repro-materijala i restoran.

Nastavlja se i saradnja sa vrhunskim svetskim stručnjacima, pre svega eksperata kompanije „BIOMAR“. Preduzeće „Riboteks“ zaduženo je i za plasman koncentrovanih hraniva iz proizvodnog programa ove danske kompanije, koja slovi za jednog od najboljih proizvođača hrane za ribe u svetu.

Obeshrabrujući je podatak da je od ukupne količine pojedene ribe u Srbiji 2003. godine iz uvoza stiglo čak 65 odsto, što je koštalo preko 20 miliona dolara. „Riboteks“ vredno radi da se ovaj odnos promeni u korist nečega što se već može nazvati domaćom industrijom proizvodnje ribe. Povećanje kvalitetnog uzgoja i proizvodnje domaće ribe, kao i izvoza, može da pomogne i u smanjenju našeg spoljnotrgovinskog deficita. ✘

PO NAJBOLJIM STANDARDIMA

Svi proizvodni procesi na ribnjaku „Riboteks“ u Ljuboviji usklađeni su sa sertifikatima ISO 9001:2001 i HACCP. Prvi standard potvrđuje da je reč o proizvodu čiji kvalitet zadovoljava visoke zahteve EU, što omogućava izvoz pastrmke na ovo unosno tržište. Posedovanje HACCP licence je garant da su tokom procesa proizvodnje maksimalno smanjeni fizički, hemijski i biološki rizici i da je osiguran odgovarajući stepen bezbednosti i kvaliteta proizvoda.

**Elixir
Group**

Čekamo Vas u HALI 17

**Elixir
Food**

**Elixir
Feed Additives**

**Elixir
Agrodiskont**

**Elixir
Agrar**

Elixir Group d.o.o. · Nikole Tesle 19 · 15000 Šabac · Srbija
Tel.: +381 15 39 22 17 · Fax: +381 15 39 22 18 · www.elixirgroup.co.yu

VAŠ PRIRODNI PARTNER!

VICTORIAGROUP

SOJAPROTEIN - BEČEJ

FABRIKA MINERALNIH ĐUBRIVA FERTIL - BAČKA PALANKA

VETERINARSKI ZAVOD - SUBOTICA

SP LABORATORIJA - BEČEJ

VICTORIA OIL - ŠID

LUKA BAČKA PALANKA - BAČKA PALANKA

Za korak ispred!

Hajduk Veljkova 11, P. Fah 41 · 21000 Novi Sad
Tel.: +381 21 48 95 400, • Fax: +381 21 52 12 04
www.victoriagroup.co.yu

VICTORIAGROUP